

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี
ข้อมูล ณ วันที่ ๒๐ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุลนายถนอม โพธิลา.....

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๑๔๔ หมู่ ๕ ต.สีวิเชียร อ.น้ำยืน จ.อุบลราชธานี
โทรศัพท์ ๐๘๖๒๔๖๔๖๗๖

เกิด พ.ศ. ๒๕๐๖ ปัจจุบันอายุ ๖๒ ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย.....

๖. อาชีพปัจจุบัน

☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ.....รับจ้างไถนา-อัดฟาง.....

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร๓๐๐,๐๐๐..... บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๘.....

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก.....มันสำปะหลัง.....

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน๑.....แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

แปลงเรียนรู้การปลูกมันสำปะหลัง จำนวน ๕ ไร่

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน.....๘.....ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

๑. การใช้เทคโนโลยีเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลัง

๒. การผลิตและการใช้ไตรโคเดอร์มา

๓. การผสมปุ๋ยชีวภาพ

๔. การผลิตน้ำหมักชีวภาพ

๕. เศรษฐกิจพอเพียง

๖. การเลี้ยงปลาในบ่อดิน

๗. การเลี้ยงไก่

๘. การใช้น้ำอย่างมีคุณค่า

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน.....๓.....หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน๒..... หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. การลดต้นทุนการผลิต

๒. การเพิ่มผลผลิต

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ...๑..... หลักสูตร ประกอบด้วย

- การทำการเกษตรแบบเกษตรทฤษฎีใหม่

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน๑..... หลักสูตร ประกอบด้วย

- การผลิตปุ๋ยหมัก

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุนาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

- การผลิตปุ๋ยหมัก ปุ๋ยน้ำหมัก วัสดุประสมการผลิตปุ๋ยหมัก ปุ๋ยน้ำหมักเพื่อลดต้นทุนการผลิตในพื้นที่ปลูกพืชของตนเอง เป็นการปรับปรุงบำรุงดินเพิ่มอินทรีย์วัตถุลงในดิน

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

- การมีส่วนร่วมกับทางเกษตรจังหวัดในการเข้าร่วมโครงการงดเผาทุกกรณีและเข้าร่วมโครงการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน การปลูกพืชผสมผสาน

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

แผนการปฏิบัติงาน	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ระยะเวลา
แผนช่วงฤดูฝน		
-การตรวจวิเคราะห์ดิน	-กรมพัฒนาที่ดิน	ม.ค.-พ.ค.
-การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน	-กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน	พ.ค.-ต.ค.
-การเตรียมแปลงปลูก และเตรียมพันธุ์มันสำปะหลัง	-กรมส่งเสริมการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน	ม.ค.-พ.ค.
-ทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ	-กรมส่งเสริมการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน	พ.ย.-พ.ค.
-การผลิตสารชีวภัณฑ์	-กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร	ม.ค.-ธ.ค.
-การทำบัญชีครัวเรือน บัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	-สนง.ตรวจบัญชีสหกรณ์	ม.ค.-ธ.ค.
-ผลิตท่อนพันธุ์มันสำปะหลัง	-กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร	ม.ค.-พ.ค.

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

นายถนอม โพธิลา เป็นเกษตรกรผู้เฝ้าหาความรู้โดยเข้ารับการอบรมจากหน่วยงานต่างๆ และทดลองกิจกรรมทางการเกษตรทั้งทางด้านพืชและสัตว์ เพื่อการลดต้นทุนในการผลิต การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มคุณภาพผลผลิต และได้รื้อฟื้นแนวคิดตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรมาใช้ในการเกษตร มีการทำกิจกรรมทางการเกษตรที่หลากหลาย แต่ละกิจกรรมได้เอื้ออำนวยต่อกัน นอกจากการปรับปรุงพื้นที่แล้วการปรับปรุงคุณภาพดินเป็นอีกสิ่งสำคัญในการทำเกษตร เช่น การใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก น้ำหมักชีวภาพต่างๆ เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและเป็นการใช้วัสดุที่มีในครัวเรือนและในพื้นที่เพื่อสร้างมูลค่าจากวัสดุเหลือใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

การทำเกษตรในปัจจุบันส่วนมาก มักจะใช้ปุ๋ยสารเคมีเพื่อให้พืชเจริญงอกงามและให้ผลผลิตสูงโดยไม่คำนึงถึงการเพิ่มต้นทุนการผลิต ผมขอเป็นตัวอย่างเป็นพื้นที่ในการที่สามารถผลิตปุ๋ยหมัก และน้ำหมักใช้เองในพื้นที่ปลูกพืช เพื่อเป็นการให้วัสดุเหลือจากภาคการเกษตร เช่น ปุ๋ยหมักจากฟางข้าว มูลสัตว์นำมาหมักเป็นปุ๋ย ปุ๋ยน้ำหมัก เป็นต้น สามารถลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มปริมาณผลผลิตสูงขึ้น อีกทั้งส่งผลต่อคุณภาพความอุดมสมบูรณ์ของดินให้มากขึ้นด้วย

๑.๒ รายละเอียดของการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

- การนำมูลโค มูลไก่ มาหมักโดยใช้สาร พด. ของกรมพัฒนาที่ดิน
- การเก็บฟางมาทำปุ๋ยหมัก
- การทำน้ำหมัก

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

การใช้มันสำปะหลังพันธุ์ดี

ต้องมีการเลือกพันธุ์ที่ให้ผลผลิตหัวสดและเปอร์เซ็นต์แป้งสูง และสามารถเจริญเติบโตเหมาะสมกับสภาพดินฟ้าอากาศ

การวางแผนการปลูกพืชที่เหมาะสมกับฤดูกาล

การปลูกจะมี ๒ ช่วงเวลาดังนี้

ปลูกปลายฤดูฝน ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน – มกราคม

ปลูกต้นฤดูฝน ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ – เมษายน

การปลูกมันสำปะหลังในช่วงปลายฤดูฝนความสม่ำเสมอในการเจริญเติบโตจะต่ำกว่าการปลูกในช่วงฤดูฝน เนื่องจากปลายฤดูฝนจะติดแล้งในช่วงระยะแรกของการเจริญเติบโต การปลูกในช่วงฤดูฝนพื้นที่ปลูกควรเป็นดินทรายหรือร่วนปนทรายหากปลูกในดินค่อนข้างเหนียวเมื่อกระทบแล้งจะตายมาก

การปรับปรุงบำรุงดิน

ปุ๋ยหมักและปุ๋ยพืชสดเป็นที่นิยมใช้ในการปรับปรุงบำรุงดินเพราะช่วยให้โครงสร้างของดินโปร่งถ่ายเทอากาศได้ดี ช่วยดูดซับน้ำ และธาตุอาหารที่เกิดจากการใส่ปุ๋ยเคมีไว้ในดินได้นาน และยังมีธาตุอาหารที่พืชต้องการอยู่บางส่วน ด้วย

ปุ๋ยหมัก คือเศษเหลือจากพืช ที่นำมาหมักนอกจากนั้นยังมีพวกกากวัสดุเหลือทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรม

ปุ๋ยพืชสด คือปุ๋ยอินทรีย์ที่ได้จากการไถกลบพืชที่ยังสด หรืออยู่ในระยะออกดอก แล้วจึงไถกลบลงไป หรืออาจได้จากการไถกลบเศษพืชต่างๆที่ทิ้งไว้ในไร่ภายหลังการเก็บเกี่ยว พืชที่นิยมใช้เป็นปุ๋ยพืชสด ได้แก่ ถั่วพราง ถั่วพุ่ม ถั่วเขียว ถั่วลาย

การเตรียมดินดี

ควรเตรียมดินให้ลึกจนซุยซึ่งจะทำให้มันสำปะหลังที่ปลูกมีความงอกและต้นอยู่รอดสูงท่อนพันธุ์ที่ปลูกสัมผัสกับดินมากที่สุด เมื่องอกเป็นต้นอ่อนแล้ว สามารถเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วการแข่งขันของวัชพืชน้อย การใช้ผาน ๓ ครั้งแรกและตามด้วยผาน ๗ เป็นวิธีการที่เหมาะสม โดยไถพรวนในช่วงที่ดินมีความชื้นเหมาะสมสำหรับการปลูก มันสำปะหลังในช่วงปลายฤดูฝนควรไถพรวนภายหลังฝนตกแล้ว ๒-๓ วัน เพื่อตัดเก็บความชื้นไว้ในดิน เมื่อจะทำการปลูกโดยวิธีชิงเชือก จึงไถแปรดินด้วยจานพรวนหรือผาน ๗ อีกครั้งหนึ่ง สำหรับการปลูกในช่วงฤดูฝนให้ยกร่องแล้วปลูกบนสันร่องจะดีกว่า

การเตรียมท่อนพันธุ์

ใช้ท่อนพันธุ์มันที่สด อายุ ๘ - ๑๒ เดือน ตัดทิ้งไว้ไม่เกิน ๑๕ วัน ตัดท่อนพันธุ์ยาวควมประมาณ ๒๐ เซนติเมตร สำหรับฤดูฝน และความยาว ๒๕ เซนติเมตร ในช่วงปลายฤดูฝน มีตาไม่น้อยกว่า ๕ ตาต่อท่อนพันธุ์ ท่อนพันธุ์จากลำต้นจะเจริญเติบโตดีกว่าท่อนจากกิ่งพันธุ์ ต้นพันธุ์ใหม่ สด ไม่บอบช้ำ ไม่มีโรคแมลงทำลายเพื่อป้องกันเชื้อราและแมลงควรจุ่มท่อนพันธุ์ในยา แคปเทน ๑.๖ ซีดี (๑๖๐ กรัม) ผสมร่วมกับมาลาไรออน ๒๐ ซีซี ในน้ำ ๒๐ ลิตร ประมาณ ๕ นาทีก่อนปลูก ป้องกันกำจัดเพลี้ยแป้งที่ติดมากับท่อนพันธุ์ใช้สารเคมี ไทอิมโทแซม ๒๕% WG ๔ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตรนาน ๕ - ๑๐ นาที แล้วนำไปปลูก

การเพิ่มผลผลิตโดยจัดระยะปลูกที่เหมาะสม

การปลูกมันสำปะหลังสามารถกระทำได้โดยใช้ระยะปลูกที่เหมาะสมกับชนิดพันธุ์ที่ใช้และความอุดมสมบูรณ์ของดิน ระยะมาตรฐานสำหรับมันสำปะหลังทุกพันธุ์และทุกสภาพดินคือ ๑.๐ x ๑.๐ เมตร อย่างไรก็ตามสามารถเพิ่มหรือลดระยะปลูกได้ ถ้าดินมีความอุดมสมบูรณ์สูงควรใช้ระยะ ๑.๐ x ๑.๒๐ หรือ ๑.๒๐ x ๑.๒๐ เมตร เพื่อป้องกันการเหี่ยวใบเจริญเติบโตทางลำต้นมากกว่าการลงหัว ในทางตรงข้ามถ้าดินเป็นทรายจัดอุดมสมบูรณ์ต่ำควรปลูกด้วยระยะที่ถี่ขึ้น ๑.๐ x ๐.๘ เมตร หรือ ๐.๘ x ๐.๘ เมตร ทั้งนี้เพื่อให้มันสำปะหลังคลุมพื้นที่ได้เร็ว ลดปัญหาวัชพืช

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยี มาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) มันสำปะหลัง พื้นที่ปลูกจำนวน.....๒๑.....ไร่-งาน-วา

๑.๒) ข้าว พื้นที่ปลูกจำนวน.....๑๒.....ไร่-งาน-วา

๑.๓) ปาล์มน้ำมัน พื้นที่ปลูกจำนวน.....๕.....ไร่-งาน-วา

๑.๔) เงาะ พื้นที่ปลูกจำนวน.....๔.....ไร่-งาน-วา

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑) ปลา จำนวน.....๑ บ่อ.....(หน่วย.....)

๒.๒)จำนวน..... กระชัง.....(หน่วย.....)

๒.๓)จำนวน.....(หน่วย.....)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑) วัว จำนวน.....๗.....(ตัว)

๓.๒) ไก่พันธุ์ไข่ จำนวน.....๑๕.....(ตัว)

๓.๓)จำนวน.....(ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑)จำนวน..... ไร่.....(หน่วย.....)

๔.๒)จำนวน.....(หน่วย.....)

๔.๓)จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า.....มันสำปะหลัง.....มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ค่าไถ และค่าป่น เป็นเงิน.....๖๐๐.....บาท/ไร่

๑.๒) ค่าท่อนพันธุ์ เป็นเงิน.....๕๐๐.....บาท/ไร่

๑.๓) ค่าปุ๋ยเคมี เป็นเงิน.....๑,๒๐๐.....บาท/ไร่

๑.๔) ค่าปุ๋ยคอกและปุ๋ยหมัก เป็นเงิน.....๕๐๐.....บาท/ไร่

๑.๕) ค่าเก็บเกี่ยว เป็นเงิน.....๓,๕๕๐.....บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต๖,๓๕๐.....บาท/ไร่

รายได้๑๒,๐๐๐.....บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ขายผัก ๕๐ บาท, ขายไข่ไก่ ๕๐ บาท.....

เฉลี่ยรายได้วันละ.....๑๐๐.....บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ขยายปุยหมัก ๕๐๐ บาท ขยายปลา ๑๐๐ บาท ขยายปาล์มน้ำมัน ๑,๘๐๐ บาท
เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....๒,๔๐๐...บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ขยายข้าว, ขยายวัว, ขยายมันสำปะหลัง ขยายเงาะ.....
เฉลี่ยรายได้ปีละ.....๒๕๐,๐๐๐.....บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)
- มีกิจกรรมทำหมุนเวียนตลอดปี มีรายได้หมุนเวียนตลอดปี เป็นตัวอย่างในการทำการเกษตร
ผสมผสานในชุมชนมีงานทำในแปลงตลอดปีเพราะมีน้ำใช้ในกิจกรรมตลอดปี

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

- ทุกกิจกรรมที่ทำในแปลงจะเน้นการอนุรักษ์ดิน เพื่อใช้น้ำอย่างคุ้มค่า เทคโนโลยีที่นำมาใช้โดดเด่นคือการสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์และให้น้ำด้วยระบบหยดโดยใช้สายยางน้ำหยดเป็นการใช้น้ำอย่างคุ้มค่าสูงสุดและสมาชิกในชุมชนได้ใช้ด้วย

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

- สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศน์ ที่มีความอุดมสมบูรณ์ กบ เขียด ปู ปลา ในแปลงที่มีความอุดมสมบูรณ์และไม่มีสารเคมีปนเปื้อนในดิน น้ำ อากาศ สุขภาพร่างกายไม่เจ็บไม่ป่วย

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

- สภาพดินของพื้นที่การเกษตรส่วนมากเป็นดินทราย ขาดอินทรีย์วัตถุในดิน ดินเป็นกรด ในอดีตใช้ปุ๋ยเคมีมากเกินไป รวมทั้งมีการระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลัง ส่งผลต่อผลผลิตที่ลดลง

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

- อาคาร ศพก. จะเป็นศูนย์เรียนรู้ของทุกหน่วยงานที่ต้องการใช้บริการ เพื่อเป็นจุดอบรมศึกษา ดูงานถ่ายทอดความรู้โดยเฉพาะทางด้านการเกษตร เกษตรกรในพื้นที่ นอกพื้นที่มาใช้บริการได้ตลอดเวลา

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไข้ปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไข้ปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

- ศพก. เป็นจุดที่ใกล้ชิดกับเกษตรกรที่สุดเกษตรกรสามารถเข้าถึงได้โดยง่าย มีปัญหาทางการเกษตรอะไรที่แก้ไข้ได้ก็จะแก้ไข้ให้ทันที แต่ถ้าแก้ไข้ไม่ได้จะแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้รับทราบปัญหาและเข้ามาช่วยแก้ไข้

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

- ศพก. เป็นแหล่งให้ข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร เช่น พัฒนาที่ดิน , ประมง , ปศุสัตว์ , กรมวิชาการ , กรมชลประทาน , ตรวจบัญชีสหกรณ์ , กรมการข้าว , กรมส่งเสริมการเกษตร

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

- เกษตรกรในพื้นที่ที่มาศึกษาดูงานใน ศพก. ก็จะนำความรู้มาปรับใช้กับพื้นที่ของตัวเองให้เกิดประโยชน์กับตัวเอง ศพก. จะเป็นตัวอย่างให้เห็นแล้วว่าเกษตรกรมีความสนใจนำไปปฏิบัติตาม

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

- ศพก. เป็นจุดที่ทำเป็นตัวอย่างให้กับเกษตรกรได้เห็นมีความรู้ทักษะและความพร้อมในการถ่ายทอดความรู้และประสบความสำเร็จในการปรับปรุงหรือปรับเปลี่ยนกิจกรรมการเกษตรที่สำคัญของพื้นที่ตั้งแต่การผลิตบริหารจัดการถึงการตลาดเป็นที่ยอมรับและสามารถเป็นแบบอย่างให้กับเกษตรกรอื่นๆในชุมชน

๔.๑.๗ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

- ศพก. เป็นจุดถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสมกับชุมชน
- ให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่เกษตรกรในชุมชน
- ให้บริการด้านการเกษตรอื่นๆ
- ให้บริการแก้ไข้ปัญหาและรับเรื่องร้องเรียนของเกษตรกร
- เป็นจุดบริการกลางในการพบปะของอาสาสมัครเกษตรกับนักส่งเสริมการเกษตรและเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชน

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

- มีความสุขที่ได้ช่วยผู้อื่นให้มีความอยู่ดีขึ้น
- ความสุขกับการทำการเกษตรแบบพอเพียงของพ่อหลวง ร.๙
- มีความภูมิใจต่อกรมส่งเสริมการเกษตรให้เป็นเกษตรกรต้นแบบของอำเภอ และจะช่วยกรมส่งเสริมการเกษตรไปตลอดและทุกหน่วยงานที่เข้ามาช่วยเหลือเกษตรกร

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

- การเสียสละเวลาเพื่อที่จะนำเอาความรู้และประสบการณ์ใหม่ใหม่มาปรับใช้ในพื้นที่ของตัวเอง แล้วลงมือทำแบบจริงจังจนเกิดผลสำเร็จเพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่จะได้นำไปใช้กับพื้นที่ของเกษตรกรอื่นๆต่อไป

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

- เป็นหมอดินอาสาของกรมพัฒนาที่ดิน ผลิตปุ๋ยหมัก และน้ำหมักไว้ใช้เองกรมส่งเสริมการเกษตรในชุมชนให้ผลิตปุ๋ยหมักน้ำหมัก ใช้เองเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน
- เป็นครูบัญชีอาสาของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์แนะนำการทำบัญชีและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ เพื่อได้รู้รายรับ – รายจ่าย รู้จักวางแผนการใช้จ่ายเงินให้ถูกต้อง สอนแนะนำการผลิตเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้เอง วิธีการตัดพันธุ์ป้อนอย่างสม่ำเสมอ

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

- ทำทุกวันอย่างเต็มที่ และทำให้ดีที่สุด

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

- ๑.๑ ว่าที่ ร.ต. ณวัฒน์ โมฆรัตน์
- ๑.๒ นางสาวบุญยัง ทาราทอน
- ๑.๓ นายกิตติรัตน์ แก้วบัวปัด

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

- ๒.๑ นิตหมายประธานศูนย์เพื่อลงพื้นที่ เยี่ยมเยียน
- ๒.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการถอดบทเรียน คือแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์

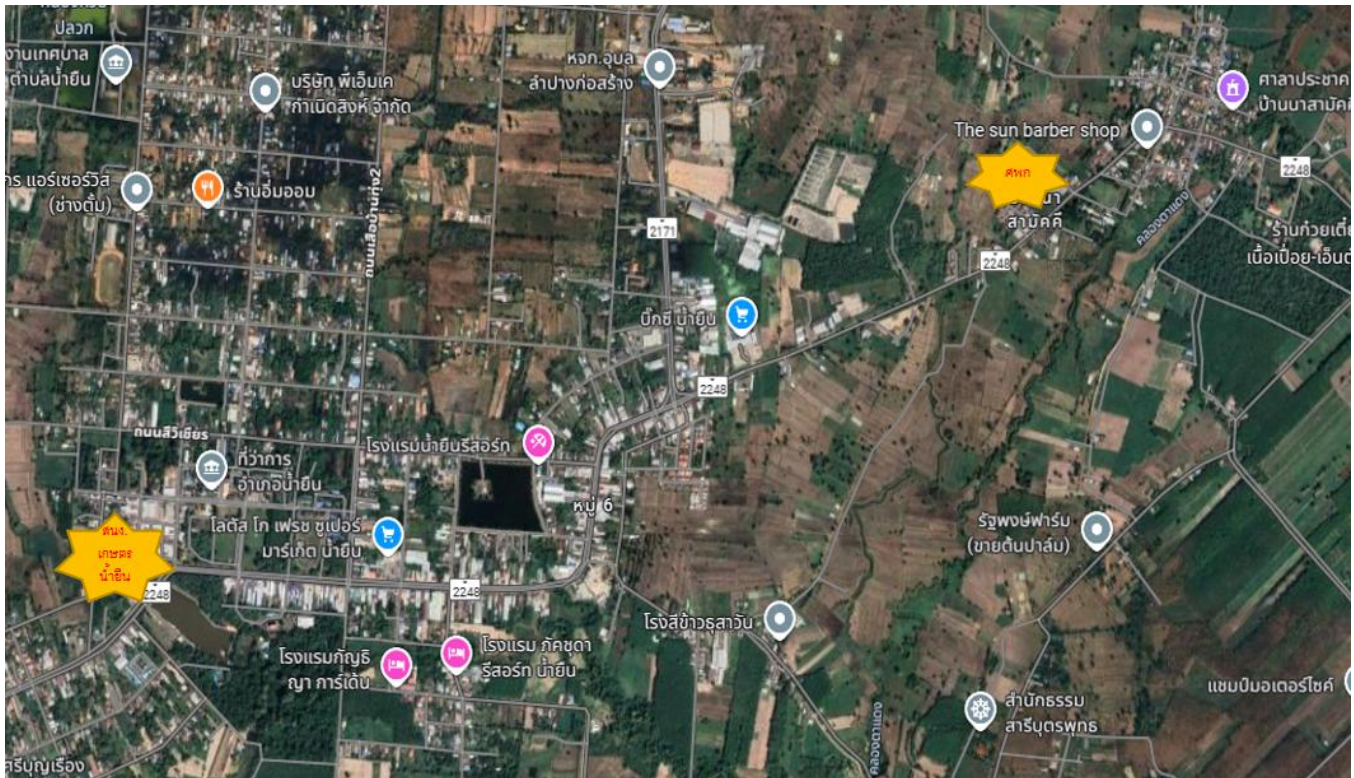
๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

ข้อเสนอแนะ ประธาน ศพก. ควรปรับปรุงศูนย์ให้พร้อมเรียนรู้อยู่เสมอ

***หมายเหตุ ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.

แผนที่เดินทางไป ศพก.อำเภอน้ำเย็น

แผนผังศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอน้ำเย็น

